

Persbericht

Luxemburg, 23 januari 2023

Auditors onderzoeken waarborgen voor de rechtsstaat in het kader van EU-financiering

De Europese Rekenkamer (ERK) is begonnen met de beoordeling of de Europese Commissie de financiële belangen van de EU doeltreffend heeft beschermd tegen schendingen van de rechtsstaat in de lidstaten. De auditors zullen onderzoeken welke maatregelen de uitvoerende macht van de EU heeft genomen om ervoor te zorgen dat landen alleen EU-financiering ontvangen wanneer zij de rechtsstaat eerbiedigen. De controle zal gericht zijn op de financiering in het kader van het cohesiebeleid van de EU en het herstel na COVID-19.

“Schendingen van de rechtsstaat — zoals het niet naar behoren onderzoeken van corruptie of een gebrek aan onafhankelijkheid van de rechterlijke macht — kunnen grote financiële gevolgen hebben binnen de EU en ertoe leiden dat EU-middelen in de lidstaten worden misbruikt”, aldus Annemie Turtelboom, het ERK-lid dat de controle zal leiden. “Onze controle zal bepalen of de Commissie doeltreffend gebruik heeft gemaakt van haar instrumenten voor de bescherming van de EU-begroting tegen inbreuken op de rechtsstaat, met name bij de financiering van cohesie en herstel.”

De rechtsstaat is een van de fundamentele waarden van de EU. Het beginsel van de rechtsstaat houdt in dat de wet in gelijke mate van toepassing is op alle leden van de samenleving, dat de rechtbanken onafhankelijk en onpartijdig opereren en dat er een scheiding der machten is. De EU heeft een scala aan juridische, financiële en monitoringinstrumenten en andere mechanismen ontwikkeld om de rechtsstaat in de EU-lidstaten te handhaven. Deze omvatten onder meer het mechanisme voor samenwerking en toetsing, inbreukprocedures en jaarlijkse verslagen over de rechtsstaat. Daarnaast heeft de EU in 2020 overeenstemming bereikt over conditionaliteitsregels om het goed financieel beheer van de EU-begroting als geheel te beschermen. Volgens deze regels moet de toegang van landen tot EU-financiering onder bepaalde voorwaarden worden opgeschort, verminderd of beperkt wanneer er sprake is van ernstige schendingen van de rechtsstaat. Deze beschermende maatregelen zijn tot dusver alleen van toepassing op Hongarije (sinds december 2022). Als gevolg van deze maatregelen zal 55 % van de middelen worden opgeschort die Hongarije in het kader van drie EU-cohesieprogramma's had moeten ontvangen. De financiële regels voor de middelen van het cohesiebeleid en voor de herstel- en veerkrachtfaciliteit (Recovery and Resilience Facility, RRF), die het leeuwendeel van het EU-herstelpakket uitmaken, voorzien in aanvullende waarborgen voor de rechtsstaat.

Dit persbericht is bedoeld om de kernboodschap weer te geven van de vooruitblik op de controle van de Europese Rekenkamer, die te vinden is op eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

De controle zal zijn gericht op drie verschillende gebieden voor de bescherming van de financiële belangen van de EU tegen inbreuken op de rechtsstaat: de toepassing door de Commissie van de EU-conditionaliteitsverordening, de regels die van toepassing zijn in het kader van de middelen van het cohesiebeleid 2021-2027 en de toepasselijke regels in het kader van de RRF.

De controle zal betrekking hebben op het optreden van de Commissie in een steekproef van zes landen: Bulgarije, Griekenland, Hongarije, Italië, Polen en Roemenië.

Achtergrondinformatie

De Europese Commissie is verantwoordelijk voor het opsporen en aanpakken van mogelijke inbreuken op de rechtsstaat in de lidstaten. De Raad van de Europese Unie, waarin de regeringen van de verschillende lidstaten zijn vertegenwoordigd, moet de door de Commissie in het kader van de conditionaliteitsverordening voorgestelde beschermende maatregelen goedkeuren, evenals specifieke mijlpalen en streefcijfers om de betreffende tekortkomingen in het kader van de RRF aan te pakken. De Commissie kan ook de terugbetaling van uitgaven uit het Cohesiefonds blokkeren als deze beginselen niet worden nageleefd. Daarnaast kan het Europees Parlement rechtsstatelijke kwesties aan de orde stellen tijdens het jaarlijkse proces van goedkeuring van het beheer van de EU-begroting door de Commissie ("kwijting").

De langetermijnbegroting van de EU voor de periode 2021-2027 zal voorzien in 1 211 miljard EUR aan financiering, waarvan 361 miljard EUR aan middelen uit het cohesiebeleid. Uit het financiële pakket "NextGenerationEU" zal in de periode 2021-2026 nog eens 807 miljard EUR beschikbaar worden gesteld aan de EU-landen, waarvan 724 miljard EUR uit de RRF.

Vooruitblik op de controle nr. 01/2023 "*De rechtsstaat en het optreden van de Commissie ter bescherming van de financiële belangen van de EU in het kader van het cohesiebeleid en de RRF*" is in het Engels beschikbaar op de [website van de ERK](#). Vooruitblikken op de controle zijn gebaseerd op het voorbereidende werk dat is verricht voor aanvang van een controle. Zij mogen niet worden beschouwd als controleopmerkingen, conclusies of aanbevelingen. Het controleverslag wordt over ongeveer een jaar verwacht.

Perscontact

Persdienst van de ERK: press@eca.europa.eu

- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu — M: (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu — M: (+352) 691 553 547
- Vincent Bourgeais: vincent.bourgeais@eca.europa.eu — M: (+352) 691 551 502